

Forsvars- ministeriets finansielle regnskab

2023

Indhold

1. Påtegning af det samlede regnskab	4
1.1. Fremlæggelse.....	4
1.2. Påtegning	4
2. Beretning.....	5
2.1 Præsentation	5
Departementet	5
Opgaver og mål	6
Christiansø	6
Forsvarsministeriets Auditørkorps	6
Danmarks faste repræsentation ved NATO (DANATO)	7
Forsvarsministeriets Interne Revision	7
2.2 Ledelsesberetning.....	7
2.3 Kerneopgaver og ressourcer	7
Militær støtte til Ukraines forsvar gennem donationer og træning af ukrainske soldater, herunder dansk bidrag til genopbygning af det ukrainske flyvevåben.....	7
Dansk optagelse i Det Europæiske Forsvarsagentur (EDA) og Det Permanente Strukturerede Samarbejde (PESCO)	8
Forberedelse til og indgåelse af nyt forsvarsforlig	9
Etablering af central aktindsigtsenhed	10
Departementets hoved- og nøgletal.....	10
Virksomhedens drift	11
2.4 Målrapportering.....	12
2.5 Forventninger til det kommende år	12
3. Regnskab.....	13
3.1. Anvendt regnskabspraksis	13
3.2. Resultatopgørelse	13
3.3. Balance	15
3.4. Egenkapitalforklaring	17
3.5. Likviditet og låneramme	17
3.6. Opfølgning på lønsumsloft	18
3.7. Bevillingsregnskab.....	18

4. Bilag til regnskabet 19

1. Påtegning af det samlede regnskab

1.1. Fremlæggelse

Det finansielle regnskab er aflagt i henhold til Finansministeriets bekendtgørelse nr. 116 af 19. februar 2018 om statens regnskabsvæsen mv.

Det finansielle regnskab omfatter de hovedkonti på finansloven, som Forsvarsministeriets departement (CVR-nr. 25 77 56 35) er ansvarlig for: § 12.11.01 Departementet, herunder de regnskabsmæssige forklaringer, som skal tilgå Rigsrevisionen i forbindelse med bevillingskontrollen for 2023.

1.2. Påtegning

Det tilkendegives hermed:

- at det finansielle regnskab er rigtigt, dvs. at det finansielle regnskab ikke indeholder væsentlige fejlinformationer eller udeladelser.
- at de dispositioner, som er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis.
- at der er etableret forretningsgange, der sikrer en økonomisk hensigtsmæssig forvaltning af de midler og ved driften af de institutioner, der er omfattet af det finansielle regnskab.

København, den 22. marts 2024

København, den 22. marts 2024

Pernille Reuter
Fg. direktør

Pernille Langeberg
Departementschef

2. Beretning

2.1 Præsentation

Forsvarsministeriets departement er Forsvarsministeriets øverste myndighed. Departementet betjener forsvarsministeren og varetager den overordnede ledelse på ministerområdet.

Ministerområdet består af en række militære og civile myndigheder, der beskæftiger sig med dansk forsvar, sikkerhed og beredskab. Under ministerområdet løses opgaver i forbindelse med internationale aktiviteter, samarbejdsaktiviteter til støtte for bevarelse og etablering af fred, civilbeskyttelse, overvågning af farvande omkring Danmark, Grønland og Færøerne, hævvelse af suveræniteten og søterritoriet, tilsvarende opgaver for luftrummet samt opgaver knyttet til det statslige og kommunale beredskab.

I henhold til Økonomistyrelsens vejledning fra december 2023 om udarbejdelse af årsrapport skal departementer ikke aflægge en fuld årsrapport men derimod et finansielt regnskab. Det finansielle regnskab for 2023 aflægges for hovedkonto § 12.11.01 Departementet (driftsbevilling).

Forsvarsministeriets departements finansielle regnskab for 2023 omfatter departementet, Christiansø, Forsvarsministeriets Auditørkorps, Forsvarsministeriets del af DANATO, som er en del af Danmarks faste repræsentation ved NATO, samt Forsvarsministeriets Interne Revision.

Departementet

Ministerområdets fælles mission og vision lyder:

Mission
<ul style="list-style-type: none"> • Vi arbejder for Danmarks sikkerhed, interesser og borgernes tryghed.
Vision
<ul style="list-style-type: none"> • Vi driver og udvikler opgaveløsningen, så vi får mest mulig effekt ud af de ressourcer, vi sammen råder over. • Vi er en professionel og bredt anerkendt samarbejdspartner. • Vi skaber fælles handlekraft gennem loyalt og tillidsfuldt samarbejde.

Tilsammen definerer missionen og visionen ministerområdets fællestræk samt de overordnede pejlemærker for udviklingen og udgør dermed den fælles fortælling om, hvordan Forsvarsministeriets departement og underliggende myndigheder agerer som et samlet hele.

Opgaver og mål

Departementets overordnede planlægning for udvikling og styring af samt kontrol med ministerområdet omfatter:

- Forsvars- og sikkerhedspolitik, hvor departementet skal bidrage til udvikling af sikkerhedspolitisk policy inden for forsvarspolitiske aspekter af nationens sikkerhedspolitik, som ligger til grund for Forsvarets nationale og internationale indsatser og samarbejde. Endvidere skal departementet bidrage til koordination og tilblivelse af konkrete politiske aftaler, herunder forsvarsforlig.
- Operationer, hvor departementet skal bidrage til oplæg til brug for regeringen og Folketingets beslutninger om nationale og internationale indsatser, der gennemføres af Forsvaret og redningsberedskabet. Ligeledes skal departementet sikre, at regeringen og Folketinget løbende informeres om udviklingen i disse indsatser.
- Kapacitetsanskaffelse og etablisementsstyring, der skal skabe forudsætningen for et forsvar og beredskab, som leverer helstøbte og efterspurgte kapaciteter.
- Planlægning og økonomistyring, hvor departementet skal sikre optimal og effektiv ressourceudnyttelse i forbindelse med planlægning og driftsstyring inden for koncernen. For at understøtte dette formål er økonomifunktionerne ved Forsvarsministeriets underlagte styrelser integreret i departementets centerstruktur for Koncernøkonomi.
- Cyber- og informationssikkerhed, som skal sikre, at Forsvarsministeriets koncern udnytter digitaliseringens muligheder og samtidig opbygger robusthed mod de risici og trusler, der følger med digitaliseringen.
- Personale og administration, hvor departementet er ansvarlig for koncernens overordnede personalehåndtering og den strategiske tilgang til HR, herunder løn, ansættelsesvilkår og kompetenceudvikling.

Christiansø

Administrationen af Christiansø er organisatorisk forankret i Forsvarsministeriets departement og indgår således i departementets hovedkonto på finansloven.

Det er formålet at bevare Christiansø som en kulturhistorisk forsvarsbastion, herunder at sikre øens bevaringsværdige og fredede bygninger og de naturhistoriske værdier og seværdigheder på Ertholmene.

Forsvarsministeriets Auditørkorps

Forsvarsministeriets Auditørkorps er organisatorisk forankret i Forsvarsministeriets departement og indgår således som en del af departementets hovedkonto på finansloven.

Forsvarsministeriets Auditørkorps efterforsker og behandler militære straffesager i ind- og udland. Auditørkorpsen er den militære anklagemyndighed og har påtalekompetencen i militære straffesager. Den militære anklagemyndighed er uafhængig af Forsvaret og det militære kommando system. Grundlaget for den militære anklagemyndigheds virke findes i den militære straffe – og retsplejeordning.

Danmarks faste repræsentation ved NATO (DANATO)

Forsvarsministeriets del af Danmarks faste repræsentation ved NATO (DANATO) er organisatorisk forankret i Forsvarsministeriets departement og indgår således som en del af departementets hovedkonto på finansloven. DANATO varetager Danmarks repræsentation i Det Nordatlantiske Råd og samarbejder endvidere med Danmarks Faste Militære Repræsentation i Bruxelles (DAMIREP). DANATO består af udsendte for Udenrigsministeriet og Forsvarsministeriet samt lokalt ansatte medarbejdere.

Forsvarsministeriets Interne Revision

Forsvarsministeriets Interne Revision er en selvstændig og uafhængig afdeling i Forsvarsministeriets departement, som har ansvaret for den samlede interne revisionsindsats i Forsvarsministeriets koncern og som samtidig skal kunne råde, vejlede og sparre med den øverste ledelse og med styrelserne om emner inden for revisionens kompetenceområder.

2.2 Ledelsesberetning

I 2023 blev arbejdet i departementet påvirket af den eskalerende sikkerhedspolitiske situation, primært centreret omkring håndtering af Ruslandskrisen. Dette har resulteret i et forøget fokus på aktiviteter såsom donationer til Ukraine, træning af ukrainske soldater samt genopbygning af det ukrainske flyvevåben. Som følge heraf har størstedelen af departementets medarbejdere dedikeret deres tid og ressourcer til opgaver relateret til disse områder, både i kortere og længere perioder.

Derudover har departementets arbejde været præget af forligsforberedende arbejde, hvor det nye rammeforlig blev indgået den 28. juni 2023.

Det Nationale Kompromis om forsvarspolitik fra 2022 udgjorde grundlaget for den nyorientering af dansk forsvarspolitik, som rammeforliget har cementeret. Det betyder også, at Forsvarsministeriets departement er en del af en større omstillingsproces for hele koncernen på et tidspunkt, hvor den sikkerhedspolitiske situation også har afstedkommet et intensivt fokus på koncernens arbejde.

Departementets bevilling udgjorde i 2023 527,7 mio. kr. Det samlede forbrug udgjorde 526,9 mio. kr. I forhold til bevillingen blev årets resultat således et netto mindreforbrug på -0,8 mio. kr.

På ovenstående baggrund vurderes årets resultat at være meget tilfredsstillende.

2.3 Kerneopgaver og ressourcer

Departementet har i det finansielle regnskab valgt at fremhæve fire faglige resultater, som har præget arbejdet i departementet i 2023.

Militær støtte til Ukraines forsvar gennem donationer og træning af ukrainske soldater, herunder dansk bidrag til genopbygning af det ukrainske flyvevåben.

Konsekvenserne af den russiske invasion af Ukraine den 24. februar 2022 har det seneste år forsat præget arbejdet på store dele af Forsvarsministeriets område, herunder skærpede beredskaber for danske styrker, donationer af våben, køretøjer og materiel samt træning af ukrainske soldater.

Det fortsat store arbejde på området udmøntede sig i 2023 i oprettelsen af Team Ukraine som en del af Center for Sikkerhed og Operationer. Med krisens langstrakte perspektiv for øje er teamet organiseret på baggrund af

de opgaver, som den tidligere krisestab løftede under invasionens første tid. Opgaverne relaterer sig primært til donationer, træningsindsatser, policy samt et særskilt arbejde med donationen af danske F-16-kampfly. Det øgede internationale fokus har også betydet en tættere politisk inddragelse i processerne, herunder med afsæt i den politiske kreds bag den i 2023 etablerede Ukrainefond.

I lyset af det ændrede sikkerhedspolitiske billede har Danmark således i tæt samarbejde med allierede i 2023 leveret et hidtil uset niveau af militærstøtte set i forhold til Danmarks størrelse. Regeringen indgik i 2023 en bred aftale om at etablere denne milliardstore Ukrainefond, som er målrettet Ukraines behov, og koordinerer den danske indsats inden for militær-, civil og erhvervsmæssig støtte. Der blev i løbet af 2023 truffet beslutning om at udmønte 27,1 mia. kr. af Ukraine fonden til militær støtte til Ukraine i perioden 2023-2028. Den militære ramme i Ukraine fonden i 2023 var ca. 16,1 mia. kr., hvoraf det hele blev udmøntet i 2023.

Der blev i 2023 også truffet beslutning om donation af i alt 19 danske F-16-kampfly til Ukraine samt træning af ukrainske piloter, teknikere og støttepersonel. Med den store donation satte Danmark, sammen med USA og Nederlandene, sig i spidsen for den internationale flyvevåbenkoalition i rammen af Ukraine Defense Contact Group (UDCG).

På Forsvarsministeriets område har Danmark støttet Ukraine med donationer af våben og stærkt efterspurgt ammunition, civilt og militært materiel, herunder donationen af alt dansk CAESAR-artilleri, samt støtte inden for cyberområdet. Af centrale danske donationer tæller bl.a. kampvogne af typen Leopard 1 og 2 samt T-72, som er foretaget i samarbejde med en række internationale samarbejdspartnere. Danmark har i 2023 også samarbejdet med både Tyskland, Norge og Slovakiet om en donation af slovakiske Zuzanna-2 155 mm. artilleripjecer. Herudover er der blandt andet doneret sanitetsmateriel og finansieret beskyttelsesforanstaltninger, software og observationsudstyr.

Forsvaret har med bidrag fra Hjemmeværnet, parallelt med de danske donationer, støttet med uddannelse og træning af ukrainske soldater. Både gennem afholdelse af træningsaktiviteter i Danmark samt ved udsendelse af danske instruktører til internationale træningsaktiviteter, herunder til den britiskledede operation INTERFLEX. Forsvaret har i 2023 gennemført i alt 36 kurser, hvoraf de 25 er gennemført i regi af EU's militære træningsmission for Ukraine (EUMAM). Der er ved udgangen af 2023 uddannet i alt ca. 2.400 ukrainere.

Dansk optagelse i Det Europæiske Forsvarsagentur (EDA) og Det Permanente Strukturerede Samarbejde (PESCO)

Med afskaffelsen af det danske EU-forsvarsforbehold i 2022 blev det muligt for Danmark at træde fuldt ind i alle dele af EU's sikkerheds- og forsvarspolitiske samarbejde, herunder EU's kapabilitetssamarbejde. Den 9. februar 2023 fremsatte FMN derfor et beslutningsforslag om Danmarks deltagelse i det Europæiske Forsvarsagentur (EDA) og det Permanente Strukturerede Samarbejde (PESCO), der blev vedtaget den 23. marts 2023 med stor opbakning i Folketinget.

Samme dag meddelte forsvarsministeren EDA, at Danmark indtrådte som medlem i agenturet. EDA er et mellemstatsligt agentur, og med dansk indtræden deltager alle 27 EU-medlemsstater. EDA's aktiviteter har til formål at understøtte hele spektret af forsvarssamarbejde: Fra harmonisering af krav til levering af operative kapabiliteter; fra forskning, teknologiudvikling og innovation til støtte til udvikling og anvendelse af faktiske forsvarskapaciteter; samt fra uddannelse og øvelser til støtte af EU's militære operationer og missioner.

Efter indtrædelse i EDA er Danmark gradvist begyndt at deltage i forskellige arbejdsprojekter. Danmark deltager blandt andet i EDA-projektet om fællesindkøb af ammunition til Ukraine, ligesom Danmark deltager i to konkrete samarbejdsprogrammer om militær mobilitet. Danmark har desuden deltaget i en række styringsrådsmøder på minister-, kapabilitetsdirektør-, og materieldirektørniveau i løbet af 2023. Danmark har bidraget til opdateringen af EDA's kapabilitetsudviklingsplan, der definerer de overordnede prioriteter for den fælles kapabilitetsudvikling i EU. Derudover har Danmark i januar 2024 afholdt den første bilaterale samtale med EDA og EU's Militærstab som led i de såkaldte 'Coordinated Annual Review on Defence'. Formålet hermed er at kortlægge forsvarslandskabet i EU og identificere mulige samarbejdsprojekter for EU-medlemsstaterne.

Ved EU-forsvarsministermødet den 23. maj 2023 blev Danmark optaget i PESCO. PESCO udgør en politisk ramme for et tættere og mere ambitiøst forsvarssamarbejde i EU med udgangspunkt i 20 såkaldte "mere bindende" PESCO-forpligtelser. Danmark leverede i 2023 den første årlige Nationale Implementeringsplan for PESCO-forpligtelserne.

Dertil består PESCO af en række mellemstatslige projekter, der særligt omhandler udviklingen af nye forsvarskapabiliteter. I august 2023 blev Danmark optaget i sit første PESCO-projekt om cyberreaktionshold, og i september blev Danmark optaget i PESCO-projektet om militær mobilitet. Danmark deltager nu aktivt i begge projekter, og der pågår et arbejde med stillingtagen til dansk deltagelse i yderligere projekter af potentiel dansk interesse.

Både EDA og PESCO er centrale dele af EU's sikkerheds- og forsvarspolitiske samarbejde. Dansk deltagelse giver os muligheden for at præge den strategiske retning, så samarbejdet i endnu højere grad flytter med danske forsvarspolitiske interesser.

De nye udfordringer og arbejdsformer, som følger af indsatsen omkring dansk optagelse og integration i EDA og PESCO, har været forankret ved Team EU-Koordination og Policy i Center for Sikkerhed og Operationer i tæt samarbejde med en række andre EU-relevante fagteams i koncernen.

Forberedelse til og indgåelse af nyt forsvarsforlig

2023 har været et år, der har været præget af forligsforberedende arbejde. Det nye rammeforlig 'Vilje og evne til at tage ansvar' blev indgået den 28. juni og afsætter ca. 150 mia. kr. frem mod 2033. Med et historisk løft af Forsvaret sikrer aftalen, at Danmark kan tage større ansvar for forsvar og sikkerhed i et stadig mere komplekst trusselsbillede.

Forud for indgåelse af rammeforliget er der gennemført et betydeligt forligsforberedende arbejde, som har skabt grundlaget for indgåelsen af det nye, tiårige, forsvarsforlig. Departementet har i tæt samarbejde med resten af koncernen og den tværministerielle styregruppe haft til opgave at give det faglige grundlag, for at regeringen har kunne træffe beslutning, og forligspartierne kunne forhandle om nye initiativer i et forsvarsforlig.

En milepæl og vigtigt element i forligsforberedelsen har været "Genopretning af Forsvarets fundament" (genopretningsplanen), der blev offentliggjort i maj 2023. Genopretningsplanen kortlægger Forsvarets eksisterende udfordringer samt behovet for at bygge Forsvaret yderligere op for at kunne imødegå nye

omfattende og komplekse opgaver. Der er afsat 39 mia. kr. til genopretningsplanen, og der er blandt andet pågået et arbejde med at konkretisere udmøntningen heraf.

Efter indgåelsen af forsvarsforliget begyndte forberedelsen til forhandlingerne om den første delaftale under forsvarsforliget. Med delaftale 1 er det blandt andet besluttet at investere i militære kapaciteter samt igangsætte rekrutterings-, fastholdelses-, og uddannelsestiltag for at sikre Forsvarets opbygning.

Endelig blev der i 2023 igangsat et arbejde med udviklingen af en ny model for styrket forligs- og økonomistyring, hvis formål er at sikre en mere gennemsigtig og tættere opfølgning på anvendelsen af forligsmidler og implementeringen af forligsinitiativer. I forbindelse med arbejdet har der været inddraget eksterne konsulenter, der bl.a. skulle sikre, at den styrkede model for forligsstyring bygger på eksterne erfaringer med styring af større transformationer.

Etablering af central aktindsigtsenhed

I 2023 blev det besluttet at etablere en central aktindsigtsenhed i departementet. Formålet med enheden er at styrke og professionalisere behandling af det stigende antal aktindsigter, som Forsvarsministeriets departement modtager.

Indtil etableringen af aktindsigtsenheden blev alle aktindsigtssager behandlet decentralt, hvor ansvaret var placeret hos de enkelte centre. Juridisk centers rolle var alene at rådgive i forhold til eventuelle juridiske tvivlsspørgsmål i relation til aktindsigterne.

Fremover bliver aktindsigtsenhedens rolle at varetage al sagsbehandling, herunder oprettelse af sager, fristbreve, søgninger i journalsystemet, juridisk gennemgang af akterne, udarbejdelse af afgørelser, behandling af klager, behandling af Ombudsmandssager samt behandling af høringer fra andre ministerier. Relevante fagkontorer vil fortsat blive inddraget i sagsbehandlingen.

Aktindsigtsenheden er organisatorisk placeret i Juridisk center.

Departementets hoved- og nøgletal

I nedenstående tabeller er departementets hoved- og nøgletal vist. De opsummerer samlet set årets resultat for departementet.

Gennemgangen af departementets hoved- og nøgletal følger opbygningen af og anvender standardtabeller fra Økonomistyrelsens vejledning. Tabeller, som ikke er vurderet relevante for departementet, er udeladt, men ifølge vejledningen fra Økonomistyrelsen skal nummereringen af standardtabellerne fastholdes. Det betyder, at nummereringen af tabellerne i nedenstående ikke er fortløbende.

TABEL 1 / Virksomhedens økonomiske hoved- og nøgletal (mio. kr.)

Hovedtal	2022	2023	Budget 2024
Resultatopgørelse			
Ordinære driftsindtægter	-480,3	-541,6	-588,6
- Heraf indtægtsført bevilling	-466,9	-527,7	-575,2
- Heraf eksterne indtægter	-13,4	-13,9	-13,4
Ordinære driftsomkostninger	442,0	490,6	497,1
- Heraf løn	363,7	392,0	398,3
- Heraf afskrivninger	2,4	2,8	2,8
- Heraf øvrige omkostninger	75,9	95,8	96,0
Resultat af ordinær drift	-38,3	-51,0	-91,5
Resultat før finansielle poster	-4,8	-2,9	-1,9
Årets resultat	-3,2	-0,8	-43,6
Balance			
Anlægsaktiver i alt (materielle og immaterielle)	45,9	46,5	
Omsætningsaktiver (ekskl. likvider)	21,7	30,5	
Egenkapital	-26,7	-27,5	
Langfristet gæld	-44,0	-45,2	
Kortfristet gæld	-61,5	-74,4	
Finansielle nøgletal (pct.)			
Udnyttelsesgrad af lånerammen	13,9	14,3	
Bevillingsandel	97,2	97,4	
Udvalgte KPI'er			
Personaleoplysninger			
Antal årsværk	547,2	574,1	575,0
Årsværkspris (1.000 kr.)	664,7	682,9	692,7

Hovedpointerne fra ovenstående tabel gennemgås i afsnit 2.5 Forventninger til det kommende år, samt i kapitel 3 Regnskab.

Virksomhedens drift

TABEL 2 / Virksomhedens hovedkonti (mio. kr.)

		Bevilling (FL+TB)	Regnskab	Overført overskud ultimo
Drift	Udgifter	-542,6	540,8	-1,8
	Indtægter	-14,9	-13,9	1,0

2.4 Målrapportering

Nedenstående tabel illustrerer andelen af årets bevilling og omkostninger for Forsvarsministeriets departements opgaver i 2023.

TABEL 3 / Sammenfatning af økonomi for virksomhedens opgaver (mio. kr.)

Opgave	Indtægtsført bevilling	Øvrige indtægter	Omkostninger	Andel af årets overskud
Indtægtsførte bevillinger relateret til opgave 0.-3. og opgave 7, kan ikke udledes direkte til de enkelte opgaver og er derfor samlet	-469,7	-8,5	478,2	0,0
0. Generelle fællesomkostninger		-8,5	282,9	
1. Sikkerhedspolitik og operationer		0,0	64,8	
2. Forsvar og beredskab		0,0	41,7	
3. Cyber – og informationssikkerhed		0,0	79,8	
4. Administration af Christiansø	-21,3	-4,5	24,6	-1,2
5. Forsvarsministeriets Auditorkorps	-23,1	-0,2	22,3	-1,0
6. Den danske repræsentation ved NATO	-13,6	-0,7	15,7	1,4
7. Forsvarsministeriets Interne Revision		0,0	9,0	
Samlet	-527,7	-13,9	540,8	-0,8

2.5 Forventninger til det kommende år

TABEL 5 / Forventninger til det kommende år (mio. kr.)

	2023	2024
Bevillinger og øvrige indtægter	-541,6	-588,6
Udgifter	540,8	545,0
Resultat	-0,8	-43,6

Den samlede difference mellem udgiftsbevillingen for hovedkonto § 12.11.01. på 588,6 mio. kr. og grundbudgettet på 545,0 mio. kr. udgør 43,6 mio. kr.

Differencen på 43,6 mio. kr. skyldes primært endnu ikke budgetterede udgifter til opbygning af styrket forsvar (15,0 mio. kr.), omprioritering af midler til andre områder (27,0 mio. kr.) og øvrige afvigelser (1,0 mio. kr.). Rammerne hertil blev først udmeldt i forlængelse af forsvarsforligets delaftale 1. Delaftale 1 blev først indgået efter udfærdigelse af grundbudgettet for 2024.

3. Regnskab

3.1. Anvendt regnskabspraksis

Departementets regnskabspraksis følger retningslinjerne i Finansministeriets Økonomisk Administrative Vejledning.

3.2. Resultatopgørelse

Departementets indtægtsførte bevilling udgjorde i 2023 527,7 mio. kr. Det samlede forbrug udgjorde 526,9 mio. kr.

I forhold til bevillingen blev årets resultat således et netto mindreforbrug på -0,8 mio. kr.

De samlede driftsomkostninger i 2023 er steget med 63,7 mio. kr. i forhold til 2022, hvilket skyldes:

- Huslejen er steget med 3,7 mio. kr., primært grundet det nye domicil i Holmens Kanal 7.
- Personalemkostningerne er steget med 28,3 mio. kr. som følge af den fortsatte kapacitetsopbygning i departementet, primært på Cyber- og Informationssikkerhedsområdet, styrkelse af ministerbetjeningen samt som følge af den skærpede sikkerhedspolitiske situation.
- Andre ordinære driftsomkostninger er steget med 16,7 mio. kr. som konsekvens af ovenstående.
- Andre driftsomkostninger (tilskudsordninger) er steget med 14,6 mio. kr. til øget forskning og udredninger, blandt andet tilskud til forskning ved universitetet i Grønland og København.
- Finansielle poster er steget med 0,4 mio. kr., som skyldes, at Forsvarsministeriets Auditørkorps har gennemført en større mængde tilbagebetalingsager og deraf afledte morarenter.

TABEL 6 / Resultatopgørelse (mio. kr.)

	2022	2023	Budget 2024
Ordinære driftsindtægter			
Bevilling	-466,9	-527,7	-575,2
Salg af varer og tjenesteydelser	0,0	0,0	0,0
Eksternt salg af varer og tjenesteydelser	-5,2	-4,5	-3,8
Internt statsligt salg af varer og tjenesteydelser	-8,2	-9,4	-9,6
Tilskud til egen drift	0,0	0,0	0,0
Gebyrer	0,0	0,0	0,0
Ordinære driftsindtægter i alt	-480,3	-541,6	-588,6
Ordinære driftsomkostninger			
Ændring i lagre	0,0	0,0	0,0
Forbrugsomkostninger	0,0	0,0	0,0
Husleje	14,4	18,1	17,9
Forbrugsomkostninger i alt	14,4	18,1	17,9
Lønninger	324,8	349,7	355,5
Pension	50,8	55,2	53,0
Lønrefusion	-11,8	-13,0	-10,5
Andre personaleomkostninger	-0,1	0,1	0,2
Personaleomkostninger i alt	363,7	392,0	398,3
Af- og nedskrivninger	2,4	2,8	2,8
Internt køb af varer og tjenesteydelser	16,9	21,8	22,0
Andre ordinære driftsomkostninger	44,5	55,9	56,1
Ordinære driftsomkostninger i alt	441,9	490,6	497,1
Resultat af ordinær drift	-38,4	-51,0	-91,5
Andre driftsposter			
Andre driftsindtægter	-0,2	-0,4	-0,4
Andre driftsomkostninger	33,7	48,5	46,7
Resultat før finansielle poster	-4,9	-2,9	-45,2
Finansielle poster			
Finansielle indtægter	0,0	0,0	0,0
Finansielle omkostninger	1,7	2,1	1,6
Resultat før ekstraordinære poster	-3,2	-0,8	-43,6
Ekstraordinære poster			
Ekstraordinære indtægter	0,0	0,0	0,0
Ekstraordinære omkostninger	0,0	0,0	0,0
Årets resultat	-3,2	-0,8	-43,6

TABEL 7 / Resultatdisponering (mio. kr.)

Disponeret til bortfald	0,0
Disponeret til udbytte til statskassen	0,0
Disponeret til overført overskud	0,8

3.3. Balance

De samlede materielle og immaterielle anlægsaktiver forblev stort set uændrede fra 2022 til 2023 grundet udskydelsen af to store anlægsprojekter på Christiansø. Projektet vedrørende renovering af havnen på Christiansø igangsættes primo 2024, mens det er uvist, hvornår projektet vedrørende ny grøn energiforsyning igangsættes.

Samtidig steg de samlede omsætningsaktiver med 14,3 mio. kr. eller ca. 17,8 pct., primært grundet en øgning i likvid beholdning på FF5¹ uforrentet konto på 8,7 mio. kr. og et fald på FF7² finansieringskontoen med 3,3 mio. kr. Tilgodehavender steg med 9,8 mio. kr., mens periodeafgrænsningsposter faldt med 1,1 mio. kr.

De samlede kortfristede gældsforpligtelser steg med 12,7 mio. kr. eller ca. 20,8 pct. fra 2022 til 2023.

Dette skyldtes en stigning i:

- gæld til leverandører af varer og tjenesteydelser på 9,1 mio. kr.
- anden kortfristet gæld på 3,1 mio. kr.
- skyldige feriepenge på 0,5 mio. kr.

¹ FF5 er en uforrentet konto til håndtering af mellemregningsforhold til staten. Benyttes til hensatte forpligtelser, omsætningsaktiver og kortfristede gældsforpligtelser.

² FF7 er en finansieringskonto til afregning af almindelige betalinger, herunder løn, husleje mv.

TABEL 8 / Balance (mio. kr.)

Aktiver	Note	2022	2023	Passiver	2022	2023
Anlægsaktiver				Egenkapital		
Immaterielle anlægsaktiver				Reguleret egenkapital (startkapital)	-7,1	-7,1
Færdiggjorte udviklingsprojekter		0,0	0,0	Opskrivninger	0,0	0,0
Erhvervede koncessioner, patenter, licenser mv.		0,0	0,0	Reserveret egenkapital	0,0	0,0
Udviklingsprojekter under Opførelse		0,0	0,0	Bortfald	0,0	0,0
Immaterielle anlægsaktiver i alt	1	0,0	0,0	Udbytte til staten	0,0	0,0
Materielle anlægsaktiver				Overført overskud	-19,6	-20,4
Grunde, arealer og bygninger		38,7	37,1	Egenkapital i alt	-26,7	-27,5
Infrastruktur		0,0	0,0	Hensatte forpligtelser ³	-1,1	-1,1
Transportmateriel		0,8	0,5			
Produktionsanlæg og maskiner		2,1	1,7	Langfristede gældsforpligtelser i alt		
Inventar og it-udstyr		1,9	4,4	FF4 Langfristet gæld	-31,2	-32,8
Igangværende arbejder for egen regning		2,4	2,8	Donationer	-12,7	-12,4
Materielle anlægsaktiver i alt	2	45,9	46,5	Prioritetsgæld	0,0	0,0
Finansielle anlægsaktiver				Anden langfristet gæld	0,0	0,0
Statsforskrivning		7,1	7,1	Langfristede gældsforpligtelser i alt	-43,9	-45,2
Øvrige finansielle anlægs-Aktiver		0,0	0,0			
Finansielle anlægsaktiver i alt		7,1	7,1			
Anlægsaktiver i alt		53,0	53,6	Kortfristede gældsforpligtelser		
Omsætningsaktiver				Leverandører af varer og tjenesteydelser	-22,0	-31,1
Varebeholdninger		0,0	0,0	Anden kortfristet gæld	-11,8	-14,9
Tilgodehavender		9,7	19,5	Skyldige feriepenge	-27,8	-28,3
Periodeafgrænsningsposter		12,1	11,0	Igangværende arbejder for fr. regning	0,0	-0,1
Værdipapirer		0,0	0,0	Periodeafgrænsningsposter, forpligtelser	0,0	0,0
Likvide beholdninger						
FF5 Uforrentet konto		51,7	60,4	Kortfristede gældsforpligtelser i alt	-61,6	-74,4
FF7 Finansieringskonto		6,8	3,5	Gældsforpligtelser i alt	-105,5	-119,6
Andre likvider		0,0	0,2	Passiver i alt	-133,3	-148,2
Likvide beholdninger i alt		58,5	64,1			
Omsætningsaktiver i alt		80,3	94,6			
Aktiver i alt		133,3	148,2			

For eventualforpligtelser se kapital 4 Bilag til regnskabet, note 4, side 18.

3.4. Egenkapitalforklaring

TABEL 9 / Egenkapitalforklaring (mio. kr.)

Egenkapital primo	2022	2023
Reguleret egenkapital primo	-7,1	-7,1
Ændring i reguleret egenkapital	0,0	0,0
Reguleret egenkapital ultimo	-7,1	-7,1
Opskrivninger primo	0,0	0,0
Ændring i opskrivninger	0,0	0,0
Opskrivninger ultimo	0,0	0,0
Reserveret egenkapital primo	0,0	0,0
Ændring i reserveret egenkapital	0,0	0,0
Reserveret egenkapital ultimo	0,0	0,0
Overført overskud primo	-16,4	-19,6
Primoregulering/flytning mellem bogføringskredse	0,0	0,0
Regulering af overført overskud	0,0	0,0
Overført fra årets resultat	-3,1	-0,8
Bortfald	0,0	0,0
Udbytte til staten	0,0	0,0
Overført overskud ultimo	-19,6	-20,4
Egenkapital ultimo	-26,7	-27,5
Egenkapital ultimo, jf. balance (tabel 8)	-26,7	-27,5

Der har for året været et mindre forbrug på 0,8 mio. kr., hvilket har øget opsparingen til 27,5 mio. kr.

3.5. Likviditet og låneramme

TABEL 10 / Udnyttelse af lånerammen (mio. kr.)

Udnyttelse af lånerammen	2023
Sum af immaterielle og materielle anlægsaktiver*	34,1
Låneramme	238,6
Udnyttelsesgrad i pct.	14,3

* Beløbet er ekskl. donationer.

Grundet forsinkelser i energiforsyningsprojektet på Christiansø samt den planlagte renovering af havnen på Christiansø har der i 2023 kun være mindre bevægelser på departementets låneramme. Udnyttelsesprocenten på lånerammen er således steget fra 13,9 % i 2022 til 14,3 % i 2023.

3.6. Opfølgning på lønsumsloft

TABEL 11 / Opfølgning på lønsumsloft (mio. kr.)

§ 12.11.01	
Lønsumsloft FL	371,1
Lønsumsloft inkl. TB/aktstykker	392,3
Lønforbrug under lønsumsloft	392,0
Difference	-0,3
Akkumuleret opsparing ultimo 2022	7,1
Akkumuleret opsparing ultimo 2023	7,4

3.7. Bevillingsregnskab

Nedenfor ses bevillingsregnskabet for departementets hovedkonto, der aflægges finansielt regnskab for.

TABEL 12 / Bevillingsregnskab (mio. kr.)

Hovedkonto	Bevillingstype	(mio. kr.)	Bevilling	Regnskab	Afvigelse	Videreførelse ultimo
§ 12.11.01	Drift	Udgifter	542,6	541,2	1,4	0,0
		Indtægter	-14,9	-14,3	-0,6	0,0

4. Bilag til regnskabet

Note 1: Immaterielle anlægsaktiver

TABEL 13 / Note 1. Immaterielle anlægsaktiver (mio. kr.)

	Færdiggjorte udviklingsprojekter	Erhvervede koncessioner, patenter, licenser mv.	I alt
Kostpris	2,4	0,4	2,8
Primokorrektioner og flytning mellem bogføringskredse	0,0	0,0	0,0
Tilgang	0,0	0,0	0,0
Afgang	0,0	0,0	0,0
Kostpris pr. 31. december 2023	2,4	0,4	2,8
Akkumulerede afskrivninger	-2,4	-0,4	-2,8
Akkumulerede nedskrivninger	0,0	0,0	0,0
Akkumulerede af- og nedskrivninger pr. 31. december 2023	-2,4	-0,4	-2,8
Regnskabsmæssig værdi pr. 31. december 2023	0,0	0,0	0,0
Årets afskrivninger	0,0	0,0	0,0
Årets nedskrivninger	0,0	0,0	0,0
Årets af og nedskrivninger	0,0	0,0	0,0

	Udviklingsprojekter under udførelse
Primosaldo pr. 1. januar 2023	0,0
Tilgang	0,0
Nedskrivninger	0,0
Overført til færdiggjorte udviklingsprojekter	0,0
Kostpris pr. 31. december 2023	0,0

Note 2: Materielle anlægsaktiver

TABEL 14 / Note 2. Materielle anlægsaktiver (mio. kr.)

	Grunde, arealer og bygninger	Infrastruktur	Produktions anlæg og maskiner	Transport materiel	Inventar og it-udstyr	Materielle anlægsaktiver i alt
Kostpris	49,3	0,0	6,4	1,9	3,2	60,8
Primokorrekationer og flytning ml. bogføringskredse	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tilgang	0,0	0,0	0,0	0,0	3,3	3,3
Afgang	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kostpris pr. 31. december 2023	49,3	0,0	6,4	1,9	6,5	64,1
Akkumulerede afskrivninger	-12,2	0,0	-4,7	-1,4	-2,5	-20,8
Akkumulerede nedskrivninger	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4	0,4
Akkumulerede af og nedskrivninger pr. 31. december 2023	-12,2	0,0	-4,7	-1,4	-2,1	-20,4
Regnskabsmæssig værdi pr. 31. december 2023	37,1	0,0	1,7	0,5	4,4	43,7
Årets afskrivninger	-1,7	0,0	-0,4	-0,3	-0,8	-3,2
Årets nedskrivninger	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets af og nedskrivninger	-1,7	0,0	-0,4	-0,3	-0,8	-3,2

	Igangværende arbejder for egen regning
Primosaldo pr. 1. januar 2023	2,4
Tilgang	3,7
Nedskrivninger	0,0
Overført til færdiggjorte materielle anlægsaktiver	-3,3
Kostpris pr. 31. december 2023	2,8

Note 3: Hensatte forpligtigelser

Note 3: Hensatte forpligtigelser	
Primosaldo pr. 1. januar 2023	1,1
Primokorrektion	0,0
Tilgang	0,0
Afgang	0,0
Hensatte forpligtigelser pr. 31. december 2023	1,1

De hensatte forpligtigelser er øget med 28 t.kr. og er dermed reelt uændret på 1,1 mio. kr.

Hensættelserne består af hensættelser til afgang i forbindelse med åremålsansættelse samt aftalt ramme til udmøntning af engangsvederlag.

Note 4: Eventualforpligtigelser

Under departementet er der i kraft af sin normale forretningskarakter naturlig part i forskellige tvister samt retssager f.eks. vedrørende kontrakter, ansættelsesretslige og overenskomstmæssige forhold, som ikke er udsædvanlige for forretningen.

Pr. 31. december 2023 eksisterer der en huslejeforpligtelse på lejemålene Holmens Kanal 7 og 9 med et opsigelsesvarsel på 6 måneder.

Udover ovenstående forventer departementet fremadrettet yderligere forpligtelser vedrørende:

- Øget fokus på vedligeholdelse af fredede ejendomme på Christiansø.
- Renovering vedrørende dele af havnen på Christiansø.
- Udmøntning af målsætningerne i Forsvarets "Grønne Handleplan" vedrørende en fremtidig "fossilfri" energiforsyning på Christiansø og Frederiksø.